

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato 16. august 2019
Sagsid 19/28705

Notat

Bemærkninger fra mødet 15. august 2019

Tid: 17.00-19.99

Sted: Ribe Fritidscenter, Multisalen

Deltagere inviteret: Lodsejere indenfor den tekniske projektgrænse og følgegruppen bestående af: Ribe Lokالرåd Midt, Ribe Sportsfiskerforening, Sydvestjysk Landboforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Jægerforbund, Familielandbruget, Gl. Præg, Ribe Storkelaug.

Antal deltagere: ca. 100

Dagsorden

1. Velkomst v/Miljøchef Christina Føns
 - Dagsordenen for i dag
 - Formålet med det igangsatte arbejde
 - Baggrund for dette møde
 - Deltagere på mødet 15. maj/mødet i dag
 - Hvad er det vi gerne vil have input til i dag
 - Andre tiltag - floraundersøgelse Mølledammen
2. Det videre forløb
 - Færdiggørelse af forundersøgelsen – politisk behandling 23. august
 - Ejendomsmæssig forundersøgelse/kontakt til lodsejere
 - Intet er lagt fast endnu
 - Tidsplan/proces for det videre forløb
3. Præsentation af screeningsrapporten v/Orbicon
4. Input fra lodsejere og følgegruppe
5. Eventuelt

Input og bemærkninger fra borgerne, svar givet på mødet angivet med "Svar", efterfølgende bemærkninger angivet med **EK i kursiv**:

1. NN: Frivillig ordning, hvordan skal det forstås:

Svar givet på mødet: Esbjerg Kommune ønsker ikke at bruge ekspropriation som et redskab til at få projektet gennemført. Princippet

er, at vådområdeprojektet kun kan lade sig gøre i det omfang, lodsejerne ønsker at deltage.

EK uddybende bemærkning: Det forhold, at én eller flere inden for det nuværende projektområde melder klart ud, at de ikke ønsker at være med, gør ikke automatisk, at vi må indstille forundersøgelsen, fordi der kan være mulighed for at tilpasse projektet ud fra de lodsejerholdninger, vi står med til sidst.

2. NN: Gøgeurter kan være et problem – øget vandstand vil drukne dem.

EK uddybende bemærkning: Det vil blive belyst i forundersøgelsen.

3. Karen Stoklund: Vil aldrig være med.

4. Søren Møller: Hvad gør man indtil et evt. projekt er realiseret, for Mølledammen gror til.

EK uddybende bemærkning: Orbicon undersøger pt. i hvilket omfang, det er muligt at ændre vedligeholdelsen af Mølledammen. I efteråret får politikerne forelagt en sag, hvor de kan tage stilling til det faglige og økonomiske ved en eventuel ændret vedligeholdelse.

5. Erik Dahlgren (Ribe Sportsfiskerforening - RSF): Havørreden var ved at gå til for 40 år siden. Den blev reddet. Laksen ligeså. Stort frivilligt arbejde. Ribe Østerå en stor smoltfælde - øgning af vandstanden vil gøre det værre. EK vil eksperimentere med snæbel, laks og ørred. Sammenligning med med Egå'en. Nyt stemmeværk er konstrueret forkert. Den foreslåede ændring af stampepølleåen er kun en halv løsning. Vådområde og stemmeværk - bekymrer RSF og Gelsåssammenslutningen (GÅS). Esbjerg Kommune skal arbejde for at forbedre forholdene, ikke forværre dem. Vil man gennemføre noget før konsekvenserne er kendt? Opfordrer kraftigt til at byråd og forvaltning vil tilknytte eksperter med viden om fisk. Kan absolut ikke anbefale gennemførelsen af projektet.

EK uddybende bemærkning: Det er sådan nogle forhold det videre arbejde i forundersøgelsen skal afklare. Det er en udmærket ide at inddrage DTU-Aqua heri, evt. sammen med Botanisk Forening og Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk forening. Den nuværende måde at stemme på, med den lave sommervandstand, har man kun gjort i en kortere periode set i forhold til hele perioden, hvor man har stemt vandet op og ned. Tidligere har man stemt højere, og dengang var der ikke de samme udfordringer med fiskebestandene. Et vådområdeprojekt som skitseret kan ikke sammenlignes med Egå Engsø, hvor der er skabt en egentlig sø.

6. Bjarne Kiholm: Der ligger et notat fra DTU-aqua om at Stampemølleåen ikke ville virke. Så stop nu. Vil i acceptere resultatet såfremt politikerne stopper projektet. Kig på rovdyrene som skarv.

EK uddybende bemærkning: Det er en forståelse med staten (Slots- og

Kulturstyrelsen og Miljøstyrelsen), at Esbjerg Kommune kommer med et oplæg til et projekt, hvor der ses på muligheden for at forbedre passagen ved Stampemølleåen i sammenhæng med et vådområdeprojekt i Ribe Østerå for at imødegå 2 hensyn – bevarelse af stemmeværkerne i Ribe og samtidig med at der gøres hvad der kan for at tilgodese Natura2000.

7. Kaj Rath: Undring over at Nysand Bæk ikke er med. Vedvarende græs er allerede ekstensiveret, kan man vinde noget? Vandstanden ændres om sommeren, men der beregnes for hele året – kan man regne med den beregnede reduktion? Er kulstofomsætningen ikke også temperaturafhængig?

Svar givet på mødet: Nysand Bæk ligger i opgave 2, som ikke er med i den indledende screening, men det kommer med i forundersøgelsen. Der skal også laves naturregistreringer. Kulstofscreeningen tager ikke hensyn til ekstensiverede arealer. Der er ingen gevinst ved at gøre det vådere end højst nødvendigt.

EK uddybende bemærkning: Det er staten (med hjælp fra DCE) der har defineret kravene til beregningerne. Det er gennemsnitsbetragtninger/erfaringstal der anvendes. Det mindsker omkostningerne (tidsmæssigt og økonomisk) til forundersøgelserne. Det er ikke nødvendigvis "virkeligheden", men det er sådan, ordningen er.

8. Egon Adelhart: Hvordan var det med fiskene før nedstemningen? (kommentar til indlægget fra Erik Dahlgren red.)

9. Karen Stoklund: Kan man allerede nu sige at naturen ikke forringes – er det ikke en frisk konklusion? Er ferske enge ikke afhængige af slæt eller afgræsning? Er det ikke en ændret tilstand? Afsluttende anbefaling i rapporten er, at naturarealer tættest på Ribe bør udgå.

Svar givet på mødet: Det er tidligt at sige noget sikkert om naturvurderingerne, men nogen arealer vil blive påvirket negativt, andre positivt. Det er en helhedsvurdering. Naturarealer tættest på Ribe bør udgå, fordi de tæller negativt. Det er de kommunale arealer. Men der kommer en ny vejledning fra Landbrugsstyrelsen, som eventuelt ændrer på beregningerne. Det er ren talgymnastik.

EK uddybende bemærkning: Det er spørgsmål, der nærmere skal besvares i løbet af forundersøgelsen.

10. Lars Brinch Thygesen: Udover snæblen er der også andre arter der skal passes på fx stavsild, lampretter og laks. Måske kan fisk passere når der stemmes lavt, og vandstanden i Vesteråen er høj. Det er et faktum, at ingen finder Stampemølleåen. Passagen er ikke eksisterende. Ekstra 36 cm vil gøre det værre. Tvivlsomt om den forventede reduktion af N vil finde sted.

Ek uddybende bemærkning: De spørgsmål vil indgå i forundersøgelsen. Ingen tvivl om at faunapassagen ved Stampemølleåen ikke er optimal, og derfor indgår en forbedring i forståelsen med staten jf. pkt. 8. Det er dog værd at bemærke, at der er fundet snæbler opstrøms Ribe By, og at

laksebestanden er i vækst. Laks og ørred går i dag op i åen i perioder hvor der stemmes væsentligt højere end de 180 cm der er udgangspunktet for et evt. vådområdeprojekt.

11. Kaj Rath: Hvis driften ophører, vokser eng til mose. Er bange for at det vil gro til. Synes det er en dårlig ide at umuliggøre landbrugsdrift.

EK uddybende bemærkning: Det vil stadig være rydningspligt på de arealer, hvor der er det i dag. Hvis det ikke er muligt at foretage rydning med maskiner på særligt våde arealer, er disse arealer dog undtaget rydningspligten. Det er derfor rimeligt at antage at der sker en forøgelse af mosearealerne samlet set. Dette vil også medføre en øget rørskovsdannelse. Som en del af forundersøgelsen vil der blive set nærmere på, hvordan stemmepraksis kan fastlægges, så den tilgodeser hensynet til den fremtidige drift af arealerne. Der er dog nogle minimumskrav til reduktion i arealernes udledning af drivhusgasser og kvælstoffjernelse m.v. som skal opfyldes.

12. Ove Bech: Høslet og kødkvæg kan ikke tåle vandstandshævning – det bliver til rørskov og pilekrat. Lav vandstand fra midt april, og vandstand op til august vil være win-win.

EK uddybende bemærkning: Det skal undersøges, hvordan op og nedstemning kan foregå for at opfylde kriterierne for et lavbundsprojekt og et kvælstofprojekt. Det er også et vigtigt element at få belyst mulighederne for pleje af arealerne.

Den tidlige sænkning kan måske hindre padderne i at lægge æg i områder, hvor æggene udtørres ved den nuværende stemmepraksis, men det er ikke en klar forbedring for padderne. Kombineret med opfyldning af grøfter i området kan man måske reducere/forsinke effekten af sænkningen, og derved give padderne levesteder indtil de går på land. En sænkning før snæblens yngel er klar til havet kan være betænkelig. Forundersøgelsen vil helt naturligt skulle beskæftige sig med stemmekoterne, tidspunkterne for sænkning og hævnning af vandstand og konsekvenserne heraf, selvfølgelig med det udgangspunkt at minimumskravene til lavbundsprojekter og kvælstofprojekter opfyldes.

13. Solveig Jørgensen: Forholdene inde i byen bør også med. Mølledammen skal have et frit vandspejl.

14. Egon Adelhart: Frislusen fungerer rigtig godt - det giver en blødere vandstandskurve. Ses tydeligt når det regner.

15. Kaj Rath: Kommer der kort der er mere retvisende for vandstandsforhold for sommerperioden? Er der indregnet en klimafaktor i afstrømningen?

Svar givet på mødet: Ja, det vil der komme i en eller anden udstrækning i forbindelse med forundersøgelsen. Nej.

EK uddybende bemærkning: Vandstanden er styret af stemmeværkerne. Vandføringsevnen op til Varming er betydelig. En øget vandføring vil føre til en øget vandhastighed, men kun en begrænset lokal vandstandshævning.

16. Karen Stoklund: Bliver der udarbejdet en miljøkonsekvensrapport.

Svar givet på mødet: Der bliver lavet det nødvendige myndighedsarbejde.

EK uddybende bemærkning: Der skal foretages en screening af det endelige projektforslag mhp. at vurdere om projektet kan få væsentlige indvirkninger på miljøet, og dermed er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse. Hvis projektet er omfattet af kravet om miljøvurdering og tilladelse, skal der udarbejdes en miljøkonsekvensrapport.

17. Kaj Pedersen: De 13 tons kulstof - er manglende plantevækst medregnet.

Svar givet på mødet: Nej, men sådan er statens regneark konstrueret.

EK uddybende bemærkninger: De 13 tons kommer fra en reduceret omsætning af kulstof i jorden. Det er en forudsætning for projekter af denne type at landbrugsjord på kulstofrige jorder udtages/ekstensiveres. Det er altså det eksisterende kulstofindhold i jorden, som danner grundlag for beregningerne. Samtidig stilles der krav om kvælstoffjernelse på 30 kg N/ha/år. Det er svært at se hvordan gødning af arealerne med det formål at opnå en større biomasse kan indeholdes i projekter af denne type.

18. Anders Flensburg: Hvad med metan - tages der højde for det.

Svar givet på mødet: Det ved vi ikke nu.

EK uddybende bemærkninger: CO₂-ækvivalenter = CO₂, CH₄ og N₂O. Metan er medtaget i beregningerne. Hele ideen med at sætte arealerne under vand er at reducere nedbrydningen af organisk materiale og dermed udledning af klimagasser fra jorden.

Fra Teknisk rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 56 2015: "Den samlede udledning af drivhusgasser opgøres i CO₂-ækvivalenter. Dette omfatter kuldioxid (CO₂), lattergas (N₂O) fra omsætning af kvælstof i jorden og metan (CH₄) fra nedbrydning af organisk materiale under iltfrie forhold.

N₂O er 298 gange stærkere drivhusgas end CO₂, og CH₄ er 25 gange stærkere end CO₂. Fra drænedede jorder udledes CO₂ samt N₂O, fordi der er ilt tilstede.

Fra våde områder udledes CH₄, som dannes under de iltfrie forhold. Den største drivhusgasudledning, målt i CO₂-ækvivalenter, kommer dog fra nedbrydningen af organisk materiale på drænedede tørvejorder. Etableringen af våde områder vil medføre en øget CH₄-dannelse, men

dette modsvarer langt fra den nedgang, der sker i CO₂-udledningen ved at gøre jorderne våde.”

19. Karen Stoklund: Hvad med okker – giver det øget udvaskning hvis der laves vådområde?

Svar givet på mødet: Det er ikke et problem når man hæver vandstanden.

EK uddybende bemærkning: Nej, det er ikke et problem, det forholder sig omvendt. Forholdet belyses i det videre forløb.

20. Ribe Skyttekreds: de har i år for første gang oplevet oversvømmelse, de er derfor bekymret for et eventuelt vådområdeprojekt hvad det vil betyde for vandstanden hos dem.

EK uddybende bemærkning: De afvandingskort der laves i forundersøgelsen, vil kunne belyse det nærmere.

Indkomne bemærkninger før og efter mødet den 15. august 2019

21. Lokalråd Ribe Midt, Niels Frederiksen (fremsendt den 13. august 2019):

Det er desværre ikke muligt for Lokalråd Ribe Midt at deltage i mødet, vi har dog følgende bemærkninger til projektet.

Set fra lokalrådets, vil det beskrevne projekt, være med til at forbedre kultursvampen under Ribe by da vandstanden, som vi læser projektet, ud over at gå tilbage til stemningen fra før 1991, også stemmes yderligere 20 cm således at vandstanden ikke vil komme under 1,80 på noget tidspunkt. Det vil være med til at hjælpe på fugtigheden i kultursvampen, som i dag er udfordret i sommerperioderne.

Hvis det samtidig kan være med til at hjælpe på CO₂ og kvælstofudledningen, vil det kun være en fordel for alle.

De spørgsmål der udestår er om projektet kan være med til at sikre den øgede vandmængde i Stampemølleåen, og hermed forbedre opgangsforholdene for Snæblen og andre fisk, således at der ikke ændres/nedlægges nogle af sluserne i Ribe, og om den øgede vandstand i sommerperioderne vil være med til at mindske tilgroningen af Mølledammen m.m.

For at mindske den øgede mængde at segmenter og sand der tilflyder Mølledammen, vil vi foreslå at der, som en del af projektet, flere gange om året renses op i sandfanget ved Seem, da det meget vel vil kunne afhjælpe noget af problemet der er med at vandstanden i Mølledammen bliver lavere og lavere.

EK uddybende bemærkning: Fiskepassage i relation til vandføringen gennem de 3 møllestrømme og Stampemølleåen er centrale spørgsmål, som skal besvares nærmere i forundersøgelsen. Esbjerg Kommune er opmærksom derpå, hvorfor en evt. forbedring af Stampemøllestrømmen ligger i forlængelse af forundersøgelsen.

Sandfanget i Seem fanger kun sand, og tømningfrekvensen er én gang årligt, typisk i perioden nov-jan. Det er tilstrækkeligt ofte, da sandfanget har kapacitet til ca. 2 års sandvandring. De finere partikler kræver mere ro for at bundfældes, og det sker givetvis i de dele af Ribe Mølleå, der ligger udenfor strømløbet, men også i området umiddelbart opstrøms.

22. Anders Flensburg (fremsendt den 16. august 2019)

Tak for informationsmødet om screeningen.

Cc. Ove Beck, afgræsser, naturplejer og årelang erfaring med østeråen.

Cc. May-Britt Andersen, byrådspolitiker (C), med stor forståelse for lokalområdet i Ribe.

Jeg er natur og miljø interesseret (Påbegyndt miljøstudiestarten DTH (Nu DTU) i 88, senere dog ingeniør indenfor mikrobiologi og bioteknologi), borger og rimelig stor lodsejer både ved Øster- og Vesteråen (sammenlagt ejet/lejet knap 600Ha. (et miljø og energiprojekt i dialog og ministeren).

Har en god dialog med Alle Thomas'erne, både ang. mit projekt "Klima-Gård" samt snak med de aktuelle Thomas og Tomas.

Jeg er lidt bekymret, over at Østerå projektet bliver et i bedste fald neutralt projekt, worst case en skade for både flora, fauna, kulturarv og borgerne, men at jagten på "statsmidler" og støtteordninger bliver main fokus.

Det var mig der stillede spørgsmål ved methan afgivelse i "sumpen". Dette er klimamæssigt en meget værre ting, end CO2. Hvorfor er der ikke tænkt på (har sagt det til Tomas og Thomas), at en mere specifik styring af vandhøjden (passende til fiske vandring, afgræsning, padder og orkideer), samt ordentligt vedligehold af å-løbet med bedre gennemstrømning, vil hjælpe betydeligt, både på "Mølleådammen" For lokale "Kurveholmen", samt med mulighed for "Bønderne" at græsse/lave flere slæt hø, og derved opnå en betydelig større CO2 reduktion gennem den biomasse der absorberer CO2 og fjernes. Samtidigt, vil de "ferske enge" med orkideer, fugleliv, padder, stork m. mere blive meget mere tilgodeset.

Desuden, kan der i Laks/Lampret/snæbels opgangstid skabes en bedre opgang ved at åbne sluserne mere. Hvis samtidigt der skabes et mere reelt å-løb (da jeg var ung i slut 70-80'erne var der det), vil naturen komme tilbage til mere oprindelig status.

Eks. Dengang var det tilladt at sejle med motor på østeråen, det skabte en større strømning og "mikro-klipping" i åen, og det plus en enkelt, få år 2 grødeskærringer, gav en å, der mindende meget om vesteråen.

Som borger, må formålet være, at vi skaber en flora/fauna, som også kan bruges, og ikke blot en sump / rørskov, som ingen kan få gavn af.

Det meste burde uden større omkostninger kunne styres ved hjælp af sluseregulering og almindeligt vedligehold.

Jeg ved at det med sejlads er en øm tå i forhold til DNF og fugle reservatet, men eks. Elmotorer og max. 5 knob, vil ikke forstyrre væsentligt.

Og med henblik på genskabelsen af den oprindelige natur, vil dette både hjælpe med gennemstrømning, og give borgerne en mulighed for at nyde de værdier østerå området tidligere har budt på.

Ang. grødeskærring, er vi nogle erhvervsfolk, der sagtens kunne være med i en "borger ydelse", investere i en grødeskærer, og sørge for det. Det kræver dog kommunen er med på ideen. Det kommer dog ikke til at ske med en robåd 🙄🙄.

Jeres begrundelse omkring manglende overlevering fra Amtet, er en virkelig dårlig undskyldning, Mener der er 3 år siden i fik suget slam i åen, og der er normalt 3-4 år til at færdiggøre en sådan oprensning, og skabe ny præcedens.

Jeg forstår ikke lige miljøafdelingens motiver/ opstruktion omkring sund fornuft.

Hvis du har interesse i en konstruktiv dialog om et mere "fornuftigt" projekt, står vi altid til rådighed.

EK uddybende bemærkning: Vedr. metan, så se svaret under pkt. 18. Vandstanden kan, indenfor de rammer et vådområdeprojekt giver, tilpasses forskellige formål, herunder fiskepassage og øvrige naturværdier. Det skal også belyses nærmere i forundersøgelsen. Ribe Østerå har et veldefineret å-løb, der er blevet vedligeholdt på samme måde i årtier. Selve å-løbet ser på luftofoto heller ikke ud til at have ændret sig de sidste 30 år. Men der er givetvis sket en tilgroning af de lavvandede områder udenfor strømløbet.

Et projekt i Ribe Østerå udspringer ikke af en jagt på støtteordninger, men i et ønske om at hæve vandstanden og derved forbedre udseendet af Ribe Mølleå, sikre kultursvampen og imødegå et krav om at fjerne spærringerne ved stemmeværkerne. Det undersøges samtidig om et sådant projekt kan øge naturindholdet/naturkvaliteten, fjerne kvælstof samt binde kulstof jf. de kommunale forpligtelser der er overfor staten.

Motorsejlads med el-motor er noget der kan blive taget op ved revision af sejladsregulativet. Motorbådssejlads vil ikke øge gennemstrømningen eller "mikro-skære" grøde.

23. Ribe Sportsfiskerforening, Erik Dahlgren (oplæg givet på mødet er i sin helhed på de følgende sider)

Aabenraa 14.8.2019

RSF's bemærkninger til Screening af projekt til vådområde for Ribe Østerå.

Erik Dahlgren
Formand
RSF

Ribe Sportsfiskerforening er stiftet i 1941 og har i dag ca. 400 medlemmer. Jeg repræsenterer desuden 2.500 lystfiskere, som er medlem af Gelså Sammenslutningen.

Ribe's historie - Danmarks ældste by – går tilbage til 600-700 tallet. RSF har fuld respekt for de kulturhistoriske og historiske værdier, der findes i Ribe.

Men der er noget, der er langt ældre. Efter istiden kom fiskene til Ribe Å. Laks, Havørred (HØ), snæbel, lambrette/niøjne, og alle de fiskearter vi kender i dag. De er langt ældre end Ribe.

Nu går jeg så ca. 10.000 år frem.

For ca. 40 år tilbage var HØ ved at gå til i Ribe Å. En række frivillige fra Sønderjysk Sportsfiskerforening og RSF redede HØ bestanden. De elfiskede efter moderfisk og havde eget klækkeri i klublokalerne, hvor frivillige passede ynglen. Det virkede så godt, at Ribe Å-systemet i dag er en af de få åer i landet, hvor HØ kan reproducere sig selv uden udsætninger.

Laksen var stort set værk i Ribe Åsystemet. Men for ca. 20 år siden fandt man via DNA ganske få lak fra åens oprindelige bestand. Det samme er sket i en række vestvendte jyske åer. Laksen er i dag fredet.

Der foregår et stort frivilligt arbejde med at få genetableret den oprindelige laksestamme, så den kan reproducere sig selv. Det frivillige arbejde sker i tæt samarbejde med DCV og DTU Aqua. DCV sørger for klækning og opdræt af lakseynglen og DTU checker løbende bestandens størrelse mv.

Frivillige fra foreningerne forestår sammen med DCV for elfiskeri efter moderfisk. 50 hanner og 50 hunner opfiskes, køres til DCV for strygning mv.

Det er også frivillige som står for udsætningen af lakseynglen. Ynglen sættes ud langt oppe i åstystemet. Ved Fole i Fladså og længere oppe en Gelsbro dambrug i Gelså. Desuden ved Stavnager Bro.

Ca. 1. april udsættes 20.000 1 års lakseyngel. Ca. 50-75 % af disse smoltifiseres og svømmer ud i havet. De resterende bliver i åstystemet og svømmer ud i havet ca. et år senere.

Ca. 1. oktober udsættes 30.000 ½ års lakseyngel. Disse små laks smoltifiseres ca. et ½ år senere – ca. 1. april- og svømmer mod havet.

I dag har hjælpearbejdet resulteret i, at over 75 % af de laks, der findes i Ribe åsystemet er fra vilde selv-reproducerede laks. Altså den oprindelige Ribe å laks.

Lakseynglen, HØ- og snæblenynglen er voldsomt udsat på deres vej ud mod havet. DTU Aqua har via undersøgelser vist, at kun 6-8 % af lakseynglen når frem til havet. Men der er også fjender i havet. Sæl, skarv og andre rovfisk.

Laksefiskene har mange fjender som yngel i åsystemet. Fjender er odder, gedder, aborre og invasive arter som skarv og signalkrebs.

Som Ribe Østerå fungerer i dag, er det én stor smoltefælde. Gedder og aborre gør et stort indhug i smolten fra laks, HØ og snæbel.

Øgning af vandstanden i østeråen vil forværre denne tilstand.

Snæblen

Den er totalfredet. Ingen kender til, hvordan snæblen lever og formerer sig. Hvornår trækker den op, hvor gyder den. I hvilken fauna overlever snæblens yngel bedst mv. Der foreligger ikke nogen reel undersøgelse af snæblen. Trods det vil Esbjerg Kommune eksperimentere med de få tilbageværende snæbler i Ribe Å, ved at udlægge Østeråen til vådområde, uden at kende hverken de kortsigtede eller langsigtede konsekvenserne for laks, HØ og snæbel.

Egeåen

Det er ikke et skrækkesejpe jeg nævner nu! Det er fakta. For en 10-12 år siden lavede man et tilsvarende vådområde ved Egeåen ved Århus. 8 år efter var der ikke en eneste HØ tilbage i å-systemet. Smolten gik til i vådområdet, og bestanden uddøde i løbet af få år.

Etablering af gyde pladser

Der er i en årrække gjort en kæmpe indsats for at forbedre forholdene for en række fiskearter. Stemmeværker ved dambrug er fjernet, og der er etableret stryg. Haderslev, Vejen, Tønder Kommune yder en kæmpe indsats oppe i åstystemet. Også Esbjerg Kommune hjælper til.

Frivillige fra foreningerne yder en stor indsats med etablering af gydegrus i bække og mindre åer i hele å-systemet. Det er med til at øge bestanden af laks og hø.

Og lige så vigtigt, lodsejerne/landmændene støtter helhjertet dette arbejde, dels med tilladelse til udlægningen, og dels med at lægge maskinkraft til. Vi har et fortrinligt samarbejde med vores lodsejere.

Skibbroen, stemmeværkt

Det nye stemmeværk EK har lavet ved Skibbroen har negativ effekt mht. opgangen af laksefisk og øvrige fiskearter. Skodderne er konstrueret forkert, og den nyetablerede modstrømstrappe er erklæret uegnet for opgang af fisk for 30 år siden. Stemmeværket er ikke godkendt i Fiskeristyrelsen.

Laksefisk –laks, HØ og snæbel trækker efter hovedstrømmen, og selv om EK vil forbedre gennemløbet i Stampemølleåen, vil Stampen aldrig blive hovedstrøm. Der løber vand gennem Yder- og Midtmøllen, og med den hævnning af vandstanden EK foreslår i projektet, vil Skibbroen skulle benyttes som regulator for en stabil maksimal vandstandshøjde i Mølleedammen. Laksefiskene vil fortsat søge at komme igennem ved Skibbroen. Den foreslåede ændring af Stampemølleåen vil ikke engang være en ½ løsning på fri fiskepassage ved Ribe By.

Konklusion

Med ændringen af stemmeyærket ved Skibbroen, og det foreslåede projekt for et vådområde ved Ribe Østerå, er RSF og GÅS alvorligt bekymrede for, om den fredede laks og snæbel og også HØ, lambrette mv. overhovedet kan overleve i Ribe Å-systemet.

I projektet er der overhovedet ikke nævnt noget om fiskene. Hvorfor er der ikke foretaget en tilbundsgående undersøgelse af, hvilken påvirkning vådområdet har på de 2 fredede fiskearter – laks og snæbel, HØ, lambrette mv. Undersøgelse på smoltens overlevelse, og i det hele taget fiskenes overlevelse generelt efter projektet!

Iht. Lovgivningen skal EK forbedre forholdene for alle fiskearter, fri passage mv. Vådområdet virker efter RSF's opfattelse lige modsat jf. tidligere omtale af Egeåen.

Vil EK tilsidesætte mange års frivillig arbejde med at sikre fiskebestandene i Ribe Å-systemet, lodsejernes medvirken, Vejen, Haderslev og Tønder Kommunes og Statens medvirken!!

Vil TM-forvaltningen og Byrådspolitikerne i Esbjerg Kommune risikere at gennemføre et EU-støttet vådområdeprojekt for Ribe Østerå, uden at kende konsekvenserne for de 2 fredede laksefisk- laks og snæbel, HØ, lambrette mv, hvor vi på sigt risikerer at laksefiskene forsvinder fra Ribe Å-systemet!!

RSF og GÅS opfordrer kraftigt til, at Byrådet og TM-forvaltningen hurtigst muligt får tilknyttet eksperter med viden om de omtalte fiskearter.

Det bør være DTU Aqua, DCV og DSF.

RSF kan ikke absolut ikke anbefale, at projektet for et vådområde for Ribe Østerå gennemføres.

Erik Dahlgren
Formand
Ribe Sportsfiskerforening

EK uddybende bemærkning: Se kommentarer under ovenstående punkt 5.